

Európsky súdny dvor

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

APOS

Asociácia pre občiansku spoločnosť

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

Informačná brožúra pre menej rozvinuté regióny o Európskom parlamente ako spolutvorcovi európskych verejných politík.

Táto informačná brožúra je súčasťou série materiálov, ktoré vznikajú v rámci projektu „Participácia ako kľúč k modernej verejnej správe“, ktorý realizuje Asociácia pre občiansku spoločnosť. Všetky užitočné informácie o projekte nájdete na webovej stránke www.oeuropa.sk. Cieľom projektu, je zvýšiť záujem širokej verejnosti vo vybraných slovenských krajoch o témy fungovania verejnej správy na Slovensku, ale aj v Európe. V sérii brožúr sa postupne dozviete o tom, ako fungujú európske inštitúcie, ako si volíme svojich zástupcov do Európskeho parlamentu, aký dopad na Slovensko majú európske politiky alebo aké sú hlavné princípy fungovania verejnej správy.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci operačného programu Efektívna verejná správa.

Všeobecné informácie

Európsky súdny dvor vznikol v roku 1952. Je to súdny orgán Európskej únie, so sídlom v Luxemburgu. Spolupracuje so súdmi jednotlivých členských krajín a tým zabezpečuje jednotný výklad práva Európskej únie. ESD nemá jeden úradný jazyk. Rešpektuje všetky úradné jazyky používané v Európskej únii. Súdne konanie sa teda môže konať v ktoromkoľvek úradnom jazyku Európskej únie.

Hlavná úloha

Európsky súdny dvor zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv. V rámci tejto hlavnej úlohy:

- „preskúmava zákonnosť aktov inštitúcií Európskej únie,
- dohliada, aby členské štáty dodržiavali povinnosti, ktoré vyplývajú zo zmlúv a
- vykladá právo Únie na návrh vnútroštátnych súdov¹.”

zdroj: <https://unsplash.com>

Zloženie

ESD nie je jeden súd. Skladá sa z dvoch súdov:

- **Súdny dvor:** vznikol v roku 1952. Zloženie Súdneho dvora tvorí 1 sudca z každej členskej krajiny EÚ a 11 generálnych advokátov. Rieši žiadosti od vnútroštátnych súdov s rôznymi návrhmi na zrušenie rozhodnutí alebo odvolania.
- **Všeobecný súd:** vznikol v roku 1988. Do roku 2019 bol tvorený 49 sudcami a následne bol počet sudcov navýšený na 56. Na

1. https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_6999/sk/

rozdiel od Súdneho dvora rieši žiadosti od jednotlivých osôb, spoločností alebo vlád jednotlivých krajín EÚ. Zaoberá sa hlavne súdmi v oblasti štátnej pomoci, hospodárskej súťaže, obchodu, poľnohospodárstva ale aj obchodných značiek.

V roku 2004 bol zriadený aj tretí súd, ktorý sa volal Súd pre verejnú službu. Tento súd zanikol v septembri 2016, kedy sa úlohy tohto súdu preniesli na Všeobecný súd.

Sudcovia a generálni advokáti sú volení na funkčné obdobie 6 rokov s možnosťou opakovania mandátu. Na každom súde je tiež volený predseda spomedzi sudcov, ktorého funkčné obdobie sú 3 roky, taktiež s možnosťou opakovania mandátu.

Činnosť

Najbežnejšou činnosťou ESD je vydávanie rozhodnutí. Zvyčajne ide o prípady:

- **Výklad právnych predpisov (prejudiciálne rozhodnutia):** v rámci výkladu právnych predpisov, ESD zabezpečuje jednotný výklad právnych predpisov pre všetky členské štáty EÚ. Pokiaľ majú vnútroštátne súdy pochybnosti o správnosti výkladu, môžu sa obrátiť na ESD so žiadosťou o výklad.
- **Presadzovanie právnych predpisov (konania o porušení povinnosti):** v prípade, že niektorý z členských štátov porušuje právne predpisy, môže byť proti dotknutej vláde začaté konanie na podnet Európskej komisie alebo iného členského štátu. V prípade súdneho konania a potvrdenia porušenia predpisov, dotknutá krajina môže dostať pokutu.
- **Zrušenie právnych aktov EÚ (žaloby o neplatnosti):** v prípade podozrenia, že niektorý z právnych aktov porušuje zákony a zmluvy EÚ, je možné požiadať o zrušenie právneho aktu, ktorý môže byť zrušený vládou krajiny EÚ, Radou EÚ, Európskou komisiou alebo aj Európskym parlamentom.
- **Zabezpečenie konania EÚ (žaloby proti nečinnosti):** v prípade nečinnosti niektorej z inštitúcií EÚ, môže občan alebo vláda podať sťažnosť Európskemu súdnemu dvoru.
- **Sankcionovanie inštitúcií EÚ (nárok na náhradu škody):** pokiaľ je nejakej osobe alebo spoločnosti spôsobená škoda, dotknutá či už fyzická alebo právnická osoba môže podať návrh na začatie konania.

Prípady, ktoré rieši Európsky súdny dvor sú vždy pridelené tak, že 1 prípad rieši 1 sudca a 1 generálny advokát.

"Konanie o prípadoch prebieha v 2 častiach:

- Písomná časť:
 - Účastníci konania predložia písomné stanoviská Súdnemu dvoru a pripomienky môžu podávať aj vnútroštátne orgány, inštitúcie EÚ a niekedy aj súkromné osoby.
 - Sudca spravodajca zhrnie všetky stanoviská a pripomienky a potom ich prediskutuje na všeobecnom zasadnutí Súdneho dvora, ktorý rozhodne:
 - koľko sudcov sa bude zaoberať prípadom: 3, 5 alebo 15 sudcov (celý súd) v závislosti od dôležitosti a zložitosti prípadu. Väčšinu prípadov riešia 5 sudcovia a je veľmi zriedkavé, aby o spore rozhodoval celý súd,
 - či sa musí uskutočniť vypočutie (ústna časť) a či je potrebné oficiálne stanovisko generálneho advokáta.
- Ústna časť – verejné vypočutie:
 - Právni zástupcovia oboch strán sporu prezentujú svoje stanoviská sudcom a generálnemu advokátovi, ktorí im môžu klást otázky.
 - Ak súd rozhodol, že je potrebné stanovisko generálneho advokáta, poskytne sa niekoľko týždňov po vypočutí.
 - Sudcovia sa potom poradia a vyhlásia rozsudok?."

Konanie Všeobecného súdu je podobné Súdnemu dvoru, s tým rozdielom, že prípady zvyčajne riešia 3 sudcovia bez generálneho advokáta.

V prípade, že občan EÚ, inštitúcia alebo akákoľvek spoločnosť utrpela škodu v dôsledku konania, resp. nekonania inštitúcie EÚ,

2. https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/institutions-and-bodies-profiles/court-justice-european-union-cjeu_sk

dotknutá osoba môže začať súdne konanie:

- Priamo: dotknutá osoba rieši súdne konanie prostredníctvom Všeobecného súdu, pokiaľ malo rozhodnutie, ktoré poškodilo dotknutú osobu priamy, individuálny dosah
- Nepriamo: nepriame konanie je riešené prostredníctvom vnútroštátnych súdov jednotlivých krajín EÚ. Tieto konania môžu byť v prípade potreby posunuté Európskemu súdnemu dvoru.

Taktiež v prípade porušenia predpisov je možné podať sťažnosť.

Členovia

Každý člen, či už aktuálny alebo bývalý, je povinný dodržiavať Zmluvy EÚ, Štatút Súdneho dvora Európskej únie, Rokovací poriadok Súdneho dvora a Etický kódex členov a bývalých členov Súdneho dvora Európskej únie.

Súdny dvor je zložený z 10 komôr, kde každá komora má 1 predsedu a 3, prípadne 4 ďalších členov:

- Prvá komora:
 - A. Arabadžijev - predseda
 - I. Ziemele, T. von Danwitz, P.G. Xuereb, A. Kumin
- Druhá komora:
 - A. Prechal - predseda
 - J. Passer, F. Biltgen, N. Wahl, M.L. Arastey Sahún
- Tretia komora:
 - K. Jürimäe - predseda
 - N. Jääskinen, M. Safjan, N.J.C. da Silva Piçarra, M. Gavalec
- Štvrtá komora:
 - C. Lycourgos - predseda
 - S. Rodin, J.-C. Bonichot, L.S. Rossi, O. Spineanu-Matei

Súdny dvor Európskej únie

zdroj: <https://curia.europa.eu>

- Piata komora:
 - E. Regan - predseda
 - I. Jarukaitis, M. Ilešič, D. Gratsias, Z. Csehi
- Šiesta komora:
 - I. Ziemele - predseda
 - D. von Danwitz, P.G. Xuereb, A. Kumin
- Siedma komora:
 - J. Passer - predseda
 - F. Biltgen, N. Wahl, M.L. Arastey Sahún
- Ôsma komora:
 - N. Jääskinen - predseda
 - M. Safjan, N.J.C. da Silva Piçarra, M. Gavalec
- Deviata komora:
 - S. Rodin - predseda
 - J.-C. Bonichot, L.S. Rossi, O. Spineanu-Matei
- Desiata komora:
 - I. Jarukaitis - predseda
 - M. Ilešič, D. Gratsias, Z. Csehi³

Slovenskú republiku zastupuje na pozícii sudcu Miroslav Gavalec. Narodil sa v roku 1961 v Zlíne. Právo študoval v rokoch 1990 - 1995 na Univerzite Komenského v Bratislave, kde získal titul Mgr. Následne v roku 2010 získal titul PhD. V rámci svojej pracovnej kariéry bol vymenovaný za sudcu Okresného súdu Bratislava III v roku 2001. V roku 2005 sa stal sudcom Správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a následne v roku 2009 sa stal jeho predsedom. Za sudcu Súdneho dvora EÚ bol vymenovaný dňa 7. októbra 2021.

Všeobecný súd je zložený zo 44 sudcov. Sudcovia sú menovaní, tak ako aj v Európskom súdnom dvore, volení na funkčné obdobie 6 rokov. Predseda Všeobecného súdu je volený na obdobie 3 rokov. Tak ako Súdny dvor, aj Všeobecný súd má 10 komôr.

Aktuálni členovia:

• Marc van der Woude - predseda	• Eugène Buttigieg - sudca
• Savvas S. Pappasavvas - podpredseda	• Viktor Kreuzschitz - sudca
• Heikki Kanninen - predseda prvej komory	• Lauri Maids - sudca
• Vesna Tomljenović - predsedníčka druhej komory	• Constantinos Iliopoulos - sudca
• Geert De Baere - predseda tretej komory	• Virgilijus Valančius - sudca
• Stéphane Gervasoni - predseda štvrtej komory	• Nina Póltorak - sudkyňa
• Dean Spielmann - predseda piatej komory	• Frederik Schalin - sudca
• Anna Marcoulli - predsedníčka šiestej komory	• Inga Reine - sudkyňa
• Ricardo da Silva Passos - predseda siedmej komory	• René Barents - sudca
• Jesper Sverningsen - predseda ôsmej komory	• Paul Nihoul - sudca
• Maria José Costeira - predsedníčka deviatej komory	• Ulf Öberg - sudca
• Alexander Korzenov - predseda desiatej komory	• Krystyna Kowalik-Bańczyk - sudkyňa
• Marc Jaeger - sudca	• Colm Mac Eochaidh - sudca
• Sten Frimondt Nielsen - sudca	• Ramona Frendo - sudkyňa
• Juraj Schwarcz - sudca	• Tuula Riitta Pynnä - sudkyňa
• Maryiana Kancheva - sudkyňa	• Laurent Truchot - sudca

3. https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7029/sk/

- Johannes Christoph Laitenberger - sudca
- Roberto Mastroianni - sudca
- José Martín y Pérez de Nanclares - sudca
- Ornella Porchia - sudkyňa
- Gerhard Hesse - sudca
- Miguel Sampol Pucurull - sudca
- Mirela Stancu - sudkyňa
- Petra Škvařilová-Pelzl - sudkyňa
- Iko Nõmm - sudca
- Gabriele Steinfatt - sudkyňa
- Rimvydas Norkus - sudca
- Tamara Perišin - sudkyňa
- David Petrlík - sudca
- Maja Brkan - sudkyňa
- Pēteris Zilgalvis - sudca
- Krisztián Attila Kecsmár - sudca
- Ion Gâlea - sudca
- Ioannis Dimitrakopoulos - sudca
- Damjan Kukovec - sudca
- Suzanne Kingston - sudkyňa
- Emmanuel Coulun - tajomník

Zloženie komôr je v prípade Všeobecného súdu odlišné. Jednotlivé komory majú predsedu a 4 členov, ktorí sú rozdelení do 6 párov. Taktiež pri Všeobecnom súde je aj rozšírená komora, ktorej členovia sú predseda komory a 4 ďalší členovia. Napríklad zloženie prvej komory:⁴

1. Komora

Predseda - H. Kanninen

1. Pár - M. Jaeger, N. Póltorak

2. Pár - M. Jaeger, O. Porchia

3. Pár - M. Jaeger, M. Stancu

4. Pár - N. Póltorak, O. Porchia

5. Pár - N. Póltorak, M. Stancu

6. Pár - O. Porchia, M. Stancu

I. rozšírená komora

H. Kanninen

M. Jaeger

N. Póltorak

O. Porchia

M. Stancu